

PATVIRTINTA

Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus
2024 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. VK - 919

2024–2025 MOKSLO METŲ LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO PIRMOSIOS DALIES VYKDYMO INSTRUKCIJA

1. 2024–2025 mokslo metų lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies vykdymo instrukcija (toliau – instrukcija) nustato 2024–2025 mokslo metų lietuvių kalbos ir literatūros (A) valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies ir lietuvių kalbos ir literatūros (B) valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies (toliau – VBE pirmoji dalis) datą ir laiką, VBE pirmosios dalies medžiagą, VBE pirmajai daliai reikalingas priemonės, VBE pirmosios dalies eigą.

2. Instrukcija parengta vadovaujantis Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 „Dėl Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

3. Lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmąją dalį kandidatai laiko III gimnazijos klasėje.

4. VBE pirmosios dalies data ir laikas: **2025 m. vasario 17–20 d. 8–17 val.** (valstybinio brandos egzamino pradžia mokyklos vadovo nustatytu laiku) (2024–2025 mokslo metų valstybinių brandos egzaminų tvarkaraščio, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. V-759 „Dėl 2024–2025 mokslo metų valstybinių brandos egzaminų tvarkaraščio patvirtinimo“, 1 punktą). Vadovaudamasis Aprašo 22 punktu, ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas iki VBE dalies švietimo, mokslo ir sporto ministras tvarkaraštyje numatytą VBE dalies vykdymo datą gali pakeisti į kitą, ankstinti ar vėlinti nustatytą VBE dalies pradžios laiką.

5. Iki VBE pirmosios dalies suplanuojamos vykdymo ir vertinimo patalpos, sudaromos vertinimo grupės ir nustatomas konkretus kandidatų vertinimo laikas pagal 1 priede pateiktą Laikančiųjų lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino pirmąją dalį grafiką, suplanuojami ir paskiriami vykdytojai, vertintojai. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai, kuriems nustatytas pailgintas atsakinėjimo laikas, į patikrinimo grafiką įtraukiami nelyginiais numeriais.

6. VBE pirmosios dalies patalpos:

6.1. vykdymo patalpa, skirta kandidatams pasiruošti (20 min.) atsakinėti. Skiriama bent viena vykdymo patalpa, ir vienas vykdytojas koordinuoja ne daugiau kaip 6 kandidatų pasiruošimo procesus. Ant vykdymo patalpos (-ų) durų iškabinami kandidatų ID sąrašai (iš informacinės sistemos NECIS) su konkrečiais ruošties toje patalpoje priskirtais kandidatų ruošimosi laikais pagal 1 priede pateiktą Laikančiųjų lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino pirmąją dalį grafiką;

6.2. vertinimo patalpa (-os):

6.2.1. ant vertinimo patalpos (-ų) durų iškabinami kandidatų ID sąrašai (iš informacinės sistemos NECIS). Iki pietų pertraukos laikančiųjų kandidatų vieną grupę (grupe laikoma kandidatų seka) sudaro iki dešimties kandidatų, po pietų pertraukos – iki aštuonių kandidatų. Per vieną dieną vertintojų pora gali įvertinti ne daugiau kaip 18 kandidatų. Vertinimo patalpoje vienu metu atsakinėja vienas kandidatas. Vienam kandidatui skiriama viena vertinimo patalpa, kurioje dirba du vertintojai: pokalbį palaikantis vertintojas ir vertinantis vertintojas. Kandidatas į vertinimo patalpą ateina vienas, atsisėdęs prie kompiuterio ir prisijungęs mato užduotį ir atsakinėja. Atlikdamas VBE pirmosios dalies užduotį, kalbasi su pokalbį palaikančiu vertintoju. Vertinimo patalpoje baldus ir visas reikalingas priemones rekomenduojama sustatyti pagal baldų išdėstymo planą (2 priedas);

6.2.2. viename VBE pirmosios dalies centre tuo pačiu metu skiriama tiek vertinimo patalpų, kiek suformuota vertinimo grupių. Vertinimo grupių sudaroma tiek, kiek reikia, kad per 2024–2025 mokslo metų valstybinių brandos egzaminų tvarkaraštyje nustatytą laiką būtų įvertinti visi kandidatai.

7. VBE pirmajai daliai reikalingos priemonės:

7.1. vykdymo patalpoje:

7.1.1. kompiuteris, skirtas vykdytojui, ir spausdintuvas prisijungimo prie elektroninės užduočių atlikimo sistemos kandidatų duomenims iš informacinės sistemos NECIS spausdinti (kompiuterio ir spausdintuvo nereikia, jei vykdytojas VBE pirmosios dalies pradžioje iš vyresniojo vykdytojo gauna popieriniu formatu visos vertinimo grupės kandidatų duomenis);

7.1.2. kompiuteriai (prijungti prie interneto), skirti kiekvienam kandidatui pasirengti atlikti kalbėjimo užduotį;

7.1.3. spausdintuvas (ne mažiau kaip vienas), susietas su kandidatams skirtais kompiuteriais, skirtas kandidatų pageidavimu jų kalbėjimo užduočiai atsispausdinti;

7.1.4. kompiuteris (ne mažiau kaip vienas), kuriame įdiegtas ir atidarytas Dabartinės lietuvių kalbos žodynas;

7.1.5. atsarginis kompiuteris ir mikrofonas (jeigu yra galimybė, rekomenduojami du vnt.), skirtas vertinimo patalpoje esantiems kompiuteriams pakeisti, jei jų veikla sutriktų;

7.1.6. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas (popierinis variantas);

7.2. vertinimo patalpoje:

7.2.1. kiekvienoje vertinimo patalpoje turi būti laikrodis ir laikmatis;

7.2.2. kiekvienoje vertinimo patalpoje turi būti trys kompiuteriai, prijungti prie interneto ir atitinkantys šiuos reikalavimus:

7.2.2.1. jei naudojamas belaidžiu ryšiu („Wi-Fi“), turi būti užtikrinta, kad vykdymo metu nebūtų jo sutrikimų (nerekomenduojama naudotis bendro naudojimo „Wi-Fi“ ryšiu);

7.2.2.2. kompiuteriuose turi būti įdiegta ne senesnė nei „Windows 10“ operacinė sistema;

7.2.2.3. kompiuteriai turi turėti mažiausiai 4 GB operatyvinės atminties, bent dviejų branduolių 1,2 GHz taktinio dažnio ir x86 architektūros procesorių;

7.2.2.4. kompiuteriuose turi būti įdiegta bent viena aktuali nurodytų naršyklių versija (ne ankstesnė kaip „Microsoft Edge 97“ versija, ne ankstesnė kaip „Mozilla Firefox 103.x“ versija, ne ankstesnė kaip „Google Chrome 108“ versija);

7.2.2.5. turi būti užtikrinta, kad naršyklėje nebūtų įjungta automatinio vertimo arba klaidų tikrinimo funkcija / įskiepis;

7.2.2.6. turi būti užtikrinamas kompiuterių veikimas viso patikrinimo metu (jei tai yra nešiojamasis kompiuteris, jis turi būti prijungtas prie srovės šaltinio);

7.2.2.7. kiekvienas kompiuteris turi turėti veikiančią kompiuterinę pelę ir klaviatūrą;

7.2.3. spausdintuvas, susietas su pokalbį palaikančiam vertintojui ir vertinančiam vertintojui skirtais kompiuteriais, skirtas kalbėjimo užduočiai spausdinti (spausdintuvo nereikia, jei vertintojai iki patalpų paruošimo neįvardija poreikio spausdinti kalbėjimo užduotis);

7.2.4. ne vėliau kaip prieš valandą iki kalbėjimo dalies pradžios vykdymo ir vertinimo patalpoje (-ose) turi būti visos reikalingos priemonės;

7.2.5. kompiuteriai turi būti įjungti prieš prasidedant VBE pirmajai daliai. Kiekviename kompiuteryje turi būti atidaryta elektroninė užduoties atlikimo sistema (kompiuteriuose negali būti failų VBE pirmosios dalies tematika);

7.2.6. mikrofonas (mikrofonai) kandidatų atliktims ir pokalbį palaikančio vertintojo klausimams įrašyti:

7.2.6.1. kompiuteryje esantis mikrofonas;

7.2.6.2. išorinis mikrofonas, laidu sujungtas su pokalbį palaikančio vertintojo kompiuteriu;

7.2.7. diktofonas (kaip atsarginė priemonė įrašams daryti).

8. VBE pirmosios dalies medžiaga:

8.1. kandidatui:

8.1.1. prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenys (prisijungimo adresas, prisijungimo vardas ir slaptažodis) iš informacinės sistemos NECIS;

8.1.2. prisijungus prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos – konkrečiam kandidatui skirta VBE pirmosios dalies elektroninė užduotis;

8.2. vykdytojui:

8.2.1. VBE pirmosios dalies vykdytojui (vienam vykdytojui aptarnauti skiriami ne daugiau kaip 6 vertinimo grupių kandidatai), kuris koordinuoja kandidatų pasiruošimą atsakinėti ir patekimą į vertinimo patalpas, – VBE pirmosios dalies vykdymo protokolas. Protokole prie kandidato vardo ir pavardės nurodoma kandidato VBE pirmosios dalies vykdymo pradžia (iš informacinės sistemos NECIS);

8.2.2. prisijungimo prie elektroninės užduočių atlikimo sistemos kandidatų ir vertintojų duomenys (iš informacinės sistemos NECIS);

8.3. pokalbį palaikančiam vertintojui:

8.3.1. prisijungimo prie užduočių atlikimo sistemos slaptažodžiai, kandidatų kodai (iš informacinės sistemos NECIS);

8.3.2. kandidatų, vertinamų šioje patalpoje, sąrašas (iš informacinės sistemos NECIS);

8.3.3. prisijungus prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos – konkrečiam kandidatui skirta VBE pirmosios dalies elektroninė užduotis su galimų užduoti kandidatui klausimų pavyzdžiais ir kandidato įvertinimui fiksuoti skirta lentelė;

8.4. vertinančiam vertintojui:

8.4.1. prisijungimo prie užduočių atlikimo sistemos slaptažodžiai, kandidatų kodai (iš informacinės sistemos NECIS);

8.4.2. prisijungus prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos – konkrečiam kandidatui skirta VBE pirmosios dalies elektroninė užduotis kartu su konkrečaus kandidato įvertinimams pagal vertinimo kriterijus surašyti skirta lentelė.

9. Priemonės:

9.1. kompiuteris arba du kompiuteriai, esant poreikiui naudoti kompiuteryje įdiegtą žodyną (-us) – Dabartinės lietuvių kalbos, Tarptautinių žodžių žodynus ir (ar) dvikalbį žodyną mokyklų tautinių mažumų mokomąja kalba kandidatams;

9.2. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas (-ai) (popierinis variantas);

9.3. kandidatui – rašiklis ir mokyklos spaudu pažymėti A4 formato popieriaus lapai užrašams;

9.4. vertintojams – rašiklis ir popieriaus lapai užrašams.

10. VBE pirmosios dalies eiga:

Vykdomo ir vertinimo patalpoje		
10.1.	7.55–8.00 val.	Vykdytojas vykdymo patalpoje pasitinka pirmuosius jam priskirtų vykdymo grupių protokoluose esančius kandidatus, išdalina jiems prisijungimo prie elektroninės užduočių atlikimo sistemos duomenis iš informacinės sistemos NECIS. Primena, kad ruošimosi laikas – 20 min.
10.2.	8.00–8.20 val.	Vykdomo patalpoje kandidatai su gautais prisijungimo duomenimis prisijungia prie elektroninės užduočių atlikimo sistemos. Elektroninėje užduočių atlikimo sistemoje kandidatai mato užduotį, 20 min. ruošiasi ją atlikti. Vykdytojas praneša kandidatams, kad pasiruošti skirtas laikas baigėsi. Prireikus kandidatas užduotį gali atsispausdinti. Kandidatai gali naudotis atskirame kompiuteryje atidarytu Dabartinės lietuvių kalbos žodynu arba popieriniu žodynu. Pasibaigus pasiruošti skirtam laikui, pirmuoju numeriu protokoluose pažymėti kandidatai atsijungia nuo elektroninės užduočių atlikimo sistemos ir

		<p>pereina iš vykdymo patalpos į vertinimo patalpą. Jei kandidatas atsispausdino užduotį, ją nešasi su savimi į vertinimo patalpą. Anksčiau pasirengęs atsakinėti kandidatas iš vykdymo patalpos neišleidžiamas.</p> <p>Vertinimo patalpoje pokalbį palaikantis vertintojas ir vertinantis vertintojas prisijungia prie užduočių atlikimo sistemos su jiems skirtais prisijungimo kodais ir slaptažodžiais, atsidaro kandidatui skirtą užduotį ir su ja susipažįsta.</p>
10.3.	8.20 val.	<p>Priėjęs prie vertinimo patalpos durų, kandidatas peržiūri ant patalpos durų esantį sąrašą, patikrina, ar tai jam skirta vertinimo patalpa, ir įeina į patalpą. Prireikus kandidatas vertinimo patalpoje su gautais prisijungimo duomenimis prisijungia prie elektroninės užduočių atlikimo sistemos. Jei kandidatas vykdymo patalpoje atsispausdino užduotį, ją atsineša ir gali naudotis atsakinėdamas. Kandidatas atsisuka į pokalbį palaikantį vertintoją, prisistato ir pradeda atsakinėti.</p>
10.4.	8.20–8.30 val.	<p>Vertinimo patalpoje pokalbį palaikantis vertintojas, prieš prisistatant kandidatui:</p> <p>10.4.1. užduočių atlikimo sistemoje įjungia kandidato atlikties įrašymo funkciją, paprašo kandidato prisistatyti;</p> <p>10.4.2. įjungia diktofoną, kuris skirtas visų kandidatų pokalbiams įrašyti ir naudojamas tais atvejais, kai kandidato pokalbis užduočių atlikimo sistemoje neįsirašo.</p> <p>Prisistatydamas kandidatas pasako savo grupės pavadinimą ir eilės numerį pagal vykdymo protokolą ir savo kandidato ID.</p> <p>Pokalbį palaikantis vertintojas paprašo pirmąjį kandidatą atlikti užduotį ir įjungia laikmatį, kuris fiksuos 10 min. trukmę. Jeigu kandidatas kalba ilgiau kaip 5 min., pokalbį palaikantis vertintojas su kandidatu pradeda iki 5 min. trukmės diskusiją, užduodamas kandidatui keletą klausimų (iš pateiktų pavyzdžių arba savo suformuluotų). Baigęs kalbėtis su kandidatu, pokalbį palaikantis vertintojas išjungia laikmatį, sustabdo kandidato kalbos įrašymą. Baigęs kalbėti kandidatas išeina iš patalpos. Pokalbį palaikantis vertintojas pereina į kitą puslapį, kuriame įvertina kandidato kalbėjimą pagal pateiktus vertinimo kriterijus, patikrina, ar viskas tinkamai užpildyta, įveda kalbėjusio kandidato ID kodą bei savo vardą ir pavardę ir paspaudžia mygtukus „Pateikti duomenis“ ir „Baigti darbą“. Po to, kai paspaustas mygtukas „Baigti darbą“, pokalbį palaikantis vertintojas jokių pakeitimų atlikti nebegali.</p> <p>Susipažinęs su užduotimi vertinantis vertintojas pereina į kitą užduoties atlikimo sistemos puslapį, skirtą kandidato vertinimui, įveda kandidato ID kodą bei savo vardą ir pavardę. Vertina kandidatą, pildo kandidato įvertinimams įrašyti skirtą lentelę pagal vertinimo kriterijus. Vertinant kalbėjimo sutrikimų turinčius kandidatus, tai reikės pažymėti. Patikrina, ar viskas tinkamai užpildyta, ir paspaudžia mygtukus „Pateikti duomenis“ ir „Baigti darbą“. Po to, kai paspaustas mygtukas „Baigti darbą“, vertinantis vertintojas jokių kandidato įvertinimų pakeitimų atlikti nebegali.</p>
10.5.	8.20 val.	<p>Vykdytojas vykdymo patalpoje pasitinka antraisiais numeriais protokoluose pažymėtus kandidatus, išdalina jiems prisijungimo prie</p>

		elektroninės užduočių atlikimo sistemos duomenis iš informacinės sistemos NECIS. Elektroninėje užduočių atlikimo sistemoje pateikiamos užduotys, skirtos antraisiais numeriais protokoluose pažymėtiems kandidatams. Primenama, kad ruošimosi laikas – 20 min.
10.6.	8.30–8.40 val.	Vertinimo patalpoje pokalbį palaikantis vertintojas ir vertinantis vertintojas prisijungia prie užduočių atlikimo sistemos su jiems skirtais individualiais slaptažodžiais, atsidaro antrajam kandidatui skirtą užduotį ir su ja susipažįsta.

11. 10 punkte nustatyta tvarka kartojama 3–4, 5–6, 7–8, 9–10, 11–12, 13–14, 15–16, 17–18 kandidatų sekoms.

12. VBE pirmosios dalies eiga, atsiradus techninių nesklandumų:

12.1.	Dingus interneto ryšiui vykdymo ir vertinimo patalpoje	Vykdytojas nutraukia VBE pirmąją dalį, fiksuoja laiką VBE pirmosios dalies vykdymo protokole. VBE pirmoji dalis nevykdoma tol, kol nepašalinami interneto trikdžiai. Pašalinus interneto trikdžius, VBE pirmoji dalis vykdoma tuo laiku pagal protokolą numatytiems kandidatams. Apie kandidatus, kuriems dėl interneto ryšio trikdžių kalbėjimas neįvyko, informuojama Nacionalinė švietimo agentūra.
12.2.	Kilus techninių nesklandumų vykdymo ir vertinimo patalpoje kandidatų kalbėjimo metu	Pokalbį palaikantis vertintojas kandidato pokalbio nenutraukia. Kandidatui baigus kalbėti, kviečiamas vyresnysis vykdytojas. Techniniai nesklandumai šalinami netrikdant VBE pirmosios dalies eigos. Jei kandidatų kalba neįsirašė, pokalbį palaikantis vertintojas perduoda šią informaciją vyresniajam vykdytojui, o jis įrašo apie tai pastabą vykdymo protokole.
12.3.	Interneto ryšys	Visos VBE pirmosios dalies metu turi būti užtikrinamas interneto ryšys (atsarginė interneto linija arba belaidis mobilusis internetas).

2024–2025 m. m. lietuvių kalbos ir
literatūros valstybinio brandos egzamino
pirmosios dalies vykdymo instrukcijos
1 priedas

**LAIKANČIŪJŲ LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VALSTYBINIO BRANDOS
EGZAMINO PIRMAJĄ DALĮ GRAFIKAS**

Kandidato numeris	Pasiruošti skirtas laikas (20 min.)	Atsakinėti skirtas laikas (10 min.)
1	8:00–8:20	8:20–8:30
2	8:20–8:40	8:40–8:50
Vykdymo ir vertinimo duomenims sutvarkyti skirtas laikas (8:50–8:55)		
3	8:55–9:15	9:15–9:25
4	9:15–9:35	9:35–9:45
Vykdymo ir vertinimo duomenims sutvarkyti skirtas laikas (9:45–9:50)		
5	9:50–10:10	10:10–10:20
6	10:10–10:30	10:30–10:40
Vykdymo ir vertinimo duomenims sutvarkyti skirtas laikas (10:40–10:45)		
7	10:45–11:05	11:05–11:15
8	11:05–11:25	11:25–11:35
Vykdymo ir vertinimo duomenims sutvarkyti skirtas laikas (11:35–11:40)		
9	11:40–12:00	12:00–12:10
10	12:00–12:20	12:20–12:30
Vykdymo ir vertinimo duomenims sutvarkyti skirtas laikas (12:30–12:35)		
PIETŲ PERTRAUKA (12:35–13:20)		
11	13:20–13:40	13:40–13:50
12	13:40–14:00	14:00–14:10
Vykdymo ir vertinimo duomenims sutvarkyti skirtas laikas (14:10–14:15)		
13	14:15–14:35	14:35–14:45
14	14:35–14:55	14:55–15:05
Vykdymo ir vertinimo duomenims sutvarkyti skirtas laikas (15:05–15:10)		
15	15:10–15:30	15:30–15:40
16	15:30–15:50	15:50–16:00
Vykdymo ir vertinimo duomenims sutvarkyti skirtas laikas (16:00–16:05)		
17	16:05–16:25	16:25–16:35
18	16:25–16:45	16:45–16:55
Vykdymo ir vertinimo duomenims sutvarkyti skirtas laikas (16:55–17:00)		

VERTINIMO PATALPOS BALDŲ IŠDĖSTYMO PLANAS

